

TEA OMA ÕIGUSI!

Kui lähed kohtusse

Kaasrahastatud Euroopa Liidu õigusprogrammist

See infoleht on loodud projekti raames:

Child-Friendly JT

Alaealiste õigus teabe saamisele, kirjalikule ja suulisele tõlkele kriminaalmenetluste ajal: Lapsesõbralike töövahendite väljatöötamine
JUST-AG-2016-06-760674

Euroopa Komisjoni toetus käesoleva väljaande koostamisele ei tähenda väljaandes esitatud sisu kinnitamist. Väljaandes esitatud sisu peegeldab vaid autorite seisukohti. Euroopa Komisjon ei vastuta selles sisalduva teabe kasutamise eest.

TEA OMA ÕIGUSI!

Kui lähed kohtusse

Kui seadusliku võimu esindajad kahtlustavad või usuvad, et oled toime pannud kuriteo ning alustavad sinu suhtes kriminaalmenetlust,

on sul õigus saada selget ja üksikasjalikku informatsiooni oma õiguste kohta.

Järgnev infoleht selgitab sulle neid õigusi

2 ÕIGUS KIRJALIKULE JA SUULISELE TÕLKELE

Sul on õigus kirjalikule ja suulisele tõlkele. See tähendab, et kui inimesed kohtus räägivad keeles, millest sa ei saa aru, on sul õigus saada abi spetsialistilt, kes aitab sul aru saada sellest, mida sulle räägitakse ja kes tõlgib sinu jaoks ära vajalikud dokumendid. Samuti peab olema tagatud sinu jaoks spetsialisti abi, kui sul on raskusi nägemise või rääkimisega. Näiteks, võivad nad leida viipekeelt rääkiva inimese või esitada dokumente punktikirjas.

Kui on midagi, millest sa aru ei saa, saad esitada küsimusi.

- Millises kuriteos sind süüdistatakse.
- Millisel moel arvatakse sind olevat selles kuriteos osaline.
- Millised on sinu õigused.
- Kuidas toimub menetluse läbiviimine.
- Kes osalevad kriminaalmenetluses.

Sul on õigus saada selgel ja lihtsal kujul informeeritud:

PROKURÖRID

Need on kohad, kus konfliktid lahendatakse.

KOHUS JA TRIBUNAL

Need on kohad, kus konfliktid lahendatakse.

KOHTUNIKUD JA MAGISTRAADID

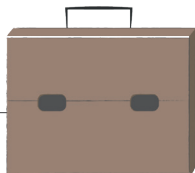
Nemad on avalikud kaitstjad. Nad tegutsesvad kodanike nimel, kui on toime pandud kuritegu. Nende ülesanne on otsida kuriteo kohta asitõendeid ja tõestada, kes on kuriteo sooritanud.

Need on inimesed, kes töötavad kohtutes või tribunaalides, näiteks kohtunikud, magistradid ja prokurörid.

KES ON SEADUSLIKU VÕIMU ESINDAJAD?

● LASTE ÕIGUSTE DEKLARATSIOON

3 ÕIGUS ADVOKAADILE

Sul on õigus olla kaitstud advokaadi poolt. Võid küsida näha advokaati, keda sa usaldad. Kui sul pole advokaati ning on võimalik, et karistusena võidakse sult võtta vabadus, peavad nad sulle tagama kaitsja enne kohtu algust. See teenus võib olla tasuta.

See õigus sisaldab ka:

- Võid rääkida oma advokaadiga, et saada nõu enne kohtusse minemist ja/või ülekuulamist õiguskaitseorganite poolt.
- Sinu advokaat võib sind saata ajal, kui õiguskaitseorganid sind üle kuulavad ning ta võib sinu kaitseks sõna võtta.
- Sinu advokaat võib sind politsei poolt läbi viidavate teatud uurimisprotseduuride või tõendite kogumise ajal saata.
- Kõik teievahelised vestlused on privaatseid.

4 ÕIGUS SINU EMA, ISA VÕI SEADUSLIKU EESTKOSTJA TEAVITAMISELE

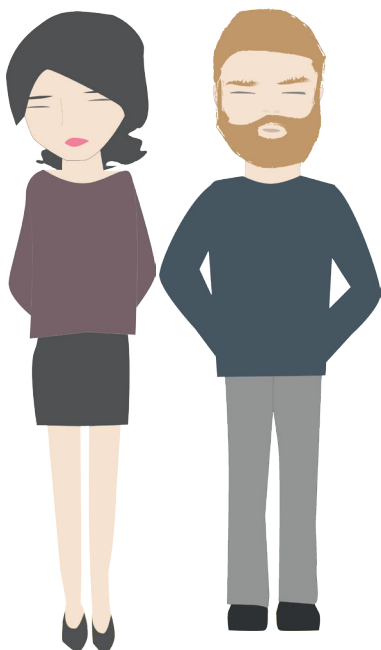
Sul on õigus sellele, et sinu emale, isale või seaduslikule eestkostjale antakse politsei poolt sama informatsioon, mida antakse sullegi. Näiteks, tuleks neid teavitada sinu vahistamisest, et sind kahtlustatakse kuriteo sooritamises, millised on sinu õigused, kuidas kriminaalmenetlus toimib, kes selles osalevad, milliseid samme ette võetakse jne.

Mõningatel juhtudel ei ole sinu ema, isa või seadusliku eestkostja informeerimine sinu parimates huvides. Sellises olukorras võid paluda mõne teise täiskasvanu informeerimist. Antud täiskasvanu peab olema õiguskaitseorganite poolt aktsepteeritud.

5 ÕIGUS SELLELE, ET SINU EMA, ISA VÕI SEADUSLIK EESTKOSTJA SAAB SIND KRIMINAALMENETLUSE AJAL SAATA

Sinu ema, isa või seaduslik esindaja võib sind saata kogu kriminaalmenetluse jooksul. Näiteks juhtudel, kui pead rääkima kohtunike või prokuröridega.

On olukordi, kus sinu parimates huvides ei ole see, et su ema, isa või seaduslik eestkostja sind saadab. Sellisel juhul võid mõnel teisel täiskasvanul paluda end saata. Antud täiskasvanu peab olema õiguskaitseorganite poolt aktsepteeritud.

6 ÕIGUS INDIVIDUAALSELE HINDAMISELE

Sul on õigus individuaalsele hindamisele. Kohtus töötavad spetsialistid küsivad sinult sinu pere, sõprussuhete, õpingute ja muu kohta.

Hindamine viiakse läbi selleks, et õigusasutused saaksid teada sinu individuaalsed vajadused ja saaksid võtta kasutusele meetmed, mis on nende arvates sinu juhtumi puhul kohased.

Üldjuhul viiakse hindamine läbi menetluse alguses, enne kohtuistungit.

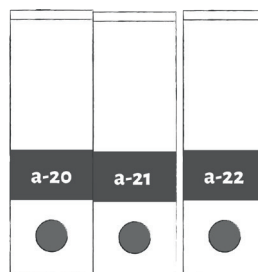
7 KOHTUPROTSESSIL KOHALVIIBIMISE JA OSALEMISE ÕIGUS

Sul on õigus kohtuprotsessil kohal viibida ja osaleda. See tähendab, et saad olla kohal, kui kohtuprotsess leiab aset ja avaldada oma seisukohti.

Kui sa ei saa kohtuprotsessil kohal viibida, on sul õigus küsida uue protsessi korraldamist või teatavatel tingimustel taotleda muud tüüpi kohtulikku edasikaebamist.

8 JUHTUMI MATERJALIDEGA TUTVUMISE ÕIGUS

Sul on õigus sellele, et sina või sinu advokaat saate tutvuda juhtumiga seotud dokumentidega.

9 ÕIGUS SINU PRIVAATSUSE KAITSELE

Sul on õigus oma privaatsuse kaitsele kogu protsessi vältel. Kohtuistungit peetakse tavaliselt publikuta või kohtunik/kohus võib otsustada kuulutada kohtuprotsessi kinniseks.

Ka ülekuulamise salvestusi ei avalikustata. See tähendab, et neid võivad kuulata ja näha ainult sina ja õiguskaitseorganid.

10 EDASIKAEBAMISE ÕIGUS

Kui usud, et sinu õigustest ei peeta kinni, võid esitada kaebuse. See tähendab, et võid paluda sind mõjutatavate langetatud otsuste taaskärbivaatamist.